

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Solniční 14, 602 00 Brno, Česko, e-mail: Ivo.Telec@seznam.cz
tel./fax: +420 542 217 640, mobil. tel.: +420 604 266 810
ID datové schránky: twtf5j8
zaps. v sezn. advok. Čes. advok. kom. pod č. 0921, IČ: 11471247
Komerční banka, a. s., účet č. 25449621/0100

člen sítě advokátů a patentových zástupců *Inpartners Group*
www.inpartners.cz

Global Philippine Healing, z. s.
Vídeňská 225/42
639 00 Brno

zn. 1021 Brno, 23. 3. 2021

Věc

Právní stanovisko k právní povaze filipínského duchovního léčitelství

Vážení,

k Vaší žádosti ze dne 8. března 2021 ve shora uvedené věci podávám následující právní stanovisko:

I.

Povaha činnosti

Jev, který bývá ve světě i u nás označován jako „filipínské duchovní léčitelství“ nebo výrazy podobnými představuje jeden z **tradičních**, u nás cizokrajných, ve světě poměrně rozšířených **způsobů působení na duševní nebo tělesné zdraví po léčitelstvu**. Uváděný způsob má původ ve filipínském prostředí, ve kterém byl zaveden a odkud je šířen. Filipínské duchovní léčitelství je založeno na tradičních, prastarých, **kulturních nebo náboženských pravdách o světě**, které se v různých podobách vyskytují po celém světě i v současnosti.

Z hlediska zdravotnického práva (a českého práva vůbec) se jedná o **léčitelskou službu**, která se odvíjí od **duchovních pravidel**, nikoli podle „pravidel vědy“, jak by vyplývalo ze *zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách*, ve znění pozdějších předpisů, (§ 4 odst. 5). Tradiční duchovní léčitelství je zavedeně bráno jako **mimovědecký postup** působení na zdraví, který se

nemusí odvíjet od „pravidel vědy“. Opačným příkladem slouží například radiologie nebo biomedicínské inženýrství apod.

Po stránce skutkové **nelze** o filipínském duchovním léčitelství říci, že by u nás, v místě a času, patřilo mezi (odchýlitelné) „uznávané medicínské postupy“ podle cit. zákona, a to uznávané podstatnou částí lékařské nebo jiné zdravotnické obce v příslušném oboru. Spíše bychom mohli v místě a času skutkově uvažovat o **uznávanosti léčitelského** postupu podstatnou částí příslušné léčitelské obce, popř. i o jeho zavedenosti v léčitelské praxi.

O zdravotní službu podle citovaného zákona se **nejedná**, protože zde – alespoň konvenčně přírodovědecky vzato – **chybí vědecký základ** („pravidla vědy“), který v tomto případě není nutný. Dále zde **neexistuje** žádné veřejnoprávní zdravotnické vzdělávání. Tudíž neexistuje ani lékařské či nelékařské zdravotnické povolání s veřejnoprávně odbornou způsobilostí podle zdravotnického práva, která by byla vázána právě na zdravotnické vzdělávání. Z těchto všech důvodů se **nejedná** ani o obor zdravotních služeb podle českého zdravotnického práva.

Půjde proto o postupy **věcné a právní povahy přírodně léčitelské**. Filozoficky vzato se jedná o postupy **vitalistické**, nikoli pozitivistické či zjednodušeně materialistické.

V rámci přírodního léčitelství se jedná o **věcný obor duchovního léčitelství**, který bývá metodicky spojován s tzv. léčebným magnetismem spjatým s nadáním **zvláštními osobními schopnostmi** konkrétních lidí, určitých přírodních léčitelů; zde členěných na **duchovní léčitele**.

Po uváděné **věcné stránce** včetně zvláštních osobních schopností se duchovní léčitel z oboru filipínského duchovního léčitelství **odlišuje** například od bylináře nebo od léčitelů v dalších léčitelských oborech, pakliže jsou tyto obory odborně zaměřeny znalostně a dovednostně. V tomto případě se totiž jedná o individuální zaměření **zvláště schopností** (talentové). Navíc tak bývá i ve spojení s křesťanským náboženstvím a s pověřením k příslušné činnosti vydaným filipínskou náboženskou společností podle svých vnitřních předpisů.

Vyloučen tím vším není kvantitativní nebo kvalitativní zdravotní nebo jiný výzkum filipínské duchovně léčitelské činnosti; například s použitím vědecké metody pozorování.

O **duchovních léčitelích** výslovně veřejnoprávně pojednává *statistická klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)*, sděl. č. 206/2010 Sb. „Duchovní léčitelé“ jsou podle úředních vysvětlivek k této statistické klasifikaci řazeni mezi „odborné pracovníky v církevní oblasti a příbuzných oborech“, (kód 3413), tj. **mimo** zdravotnictví. Jedná se však pouze o statistiku, která **nemá** vliv na právní předpoklady pro výkon povolání.

II.

Volné povolání

Filipínské duchovní léčitelství **nepatří** mezi státem (ani EU) veřejnoprávně regulovaná povolání (zaměstnání nebo služby).

Z toho důvodu se jedná o **volná podnikání** nebo o **volná zaměstnání** bez dalšího. Pro otázky zdanění nebo účetnictví platí obecné předpisy. To se týká i ochrany práv spotřebitele nebo ochrany osobních údajů.

Z hlediska práva živnostenského půjde o **volnou ohlašovací živnost** podle přílohy 4 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů; tzn. o předmět podnikání spočívající ve výrobě, obchodu a službách neuvedených v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Konkrétně půjde o obor činnosti náležející do volné živnosti, a to o **obor č. 80. Výroba, obchod a služby jinde nezařazené**, popř. též o jiný obor podle obsahu činnosti. Živnostenský zákon stanoví výluky ze své úpravy, která ze živnostenskoprávního režimu **vylučuje činnost přírodních léčitelů**, avšak děje se tak v „rozsahu“ zvláštního zákona“ [§ 3 odst. 2 písm. a)].

Zvláštní zákon týkající se činnosti přírodních léčitelů ale **dosud nebyl přijat**; tudíž nelze „rozsah“ výluky ani zjistit. V důsledku toho na základě argumentu opakem právně platí, že se v případě činnosti **přírodních léčitelů** jedná o **činnost spadající pod živnostenská podnikání**, a to při splnění obecných předpokladů; tzn. o živnost volnou; (viz výše). Tento stav platí až do doby přijetí zvláštního zákona, pakliže jím bude stanoven „rozsah činnosti“ přírodních léčitelů, který by jejich činnost ve stanoveném rozsahu vyjmul ze živnostenského podnikání. Nicméně v současnosti se jedná o volnou ohlašovací živnost, pod kterou právně podřazujeme veškeré podnikající přírodní léčitele včetně těch, kteří používají léčivý magnetismus, tzv. rentgenové oči, automatickou kresbu apod. Mediální léčba, stejně jako mediální diagnostika a prevence, patří mezi způsoby léčitelské činnosti. Jedná se o věcný obor označovaný jako mediální léčitelství.

– Na okraj se podotýká, že v budoucnu nelze vyloučit, že část činnosti přírodních léčitelů i tak zůstane nevyjmuta z rozsahu živnostenského zákona, jak se již stalo a platí u činnosti psychologů, výživových poradců, masérů nebo dul, kdy část činnosti zůstala v živnostenském podnikání, zatímco jinak pojatá jiná část byla převzata do zdravotních služeb a mezi zdravotnická povolání.

Ministerstvo zdravotnictví v roce 2019 připravilo *návrh zákona o léčitelských službách*. Ale dále v tom nepostoupilo a do budoucna předpokládá pouze úpravy některých stávajících zákonů. Po event. přijetí zvláštního zákona nebo jiné budoucí zákonné úpravy bude zapotřebí dosavadní právní stav revidovat.

V pohledu práva pracovního se ve sledovaném případě jedná o **volné zaměstnání**. Podobně to platí z hlediska veřejné správy zaměstnanosti.

Vyloučit nelze **právní alternativu**, která spočívá v **nezávislém povolání duchovenském**, jež není právně vázáno na státem registrovanou církev nebo náboženskou společnost. Podobně nelze vyloučit ani duchovní službu náboženské korporace. V posledních případech by se jednalo „jen“ o **náboženské úkony** podle „jen“ **náboženských pravidel**. Do jisté míry podobně jako je tomu u duchovní péče včetně klinické pastorační praxe ve zdravotnických zařízeních podle pastorální medicíny, jež je aplikovaným bohoslovím. Náboženská korporace by lidem sloužila prostřednictvím svých duchovních, popř. laických zaměstnanců. Třetím způsobem výkonu by byly „pouhé“ **osobní služby mimo právo**.

Pakliže by ale byla péče o zdraví po způsobu filipínského duchovního léčitelství poskytována lidem **právně závazkově a podnikatelsky**, bylo by to pro klienty právně výhodné. Důvod spočívá v jejich zvýšené spotřebitelsko-právní ochraně.

Veřejnoprávní *Národní soustava povolání* pro účely trhu práce **neobsahuje** povolání tohoto druhu a zaměření (ani povolání přírodního léčitele obecně). Podobně to platí o veřejnoprávní *Národní soustavě kvalifikací* pro účely uznávání dalšího vzdělávání na základě odborné zkoušky. Specifické povolání duchovního léčitele není obsaženo ani v *Evropské klasifikaci dovedností nebo kompetencí, povolání a kvalifikací*. Zapsání v některé z těchto účelových soustav však **není předpokladem výkonu povolání** (zaměstnání nebo služby), ledaže by tak stanovil zákon, což nestanoví.

III.

Odpad, činnost epidemiologicky závažná, bezpečnost a ochrana zdraví

Věcnou náplní a účelem uvedeného živnostenského podnikání ani jiné činnosti **není** odběr, příjem, přeprava nebo jiné související postupy týkající se krve, jejích složek, tkání či buněk anebo jiného **biologického materiálu** jako je tomu účelově ve zdravotních službách.

Jestliže při úkonu péče o zdraví po tradičním způsobu filipínského duchovního léčitelství dojde k vypuzení krve nebo její složky, části tkáně, potu, slz či jiného biologického materiálu, naložení s ním upravují předpisy o odpadech. Při katalogizaci odpadů se zde postupuje podle **podobnosti**. Takový biologický materiál (**odpad**) **nesmí** být určen k použití u člověka. **Podobně** se to má s odpadem spočívajícím v biologickém materiálu ve všech živnostenských podnikáních, tzn. **mimo** zdravotní služby, jako jsou například služby tetování, piercingu, nastřelování náušnic apod., sledující dekorativní účel, anebo holičství, kadeřnictví, pedikúra, manikúra či kosmetické služby apod.

Předpisy o ochraně veřejného zdraví **výslovně neupravují** činnost přírodních léčitelů. Existuje však věcná **podobnost** mezi tradičním filipínským duchovním léčitelstvím a činností masérskou, regenerační a rekondiční, tzn. obojí **mimo** zdravotní služby. Podobnost vyplývá z přicházení do **styku s tělem**. A to při stejném či podobném (srovnatelném) účelu ochrany veřejného zdraví. Proto je právně nutný **rozšiřující výklad a použití** předpisů o ochraně veřejného zdraví na toto léčitelství. Pod právní pravidla ochrany veřejného zdraví, která se týkají **činností epidemiologicky závažných**, proto musíme obdobně **podřadit** činnost filipínského duchovního léčitelství.

Bezpečnost a ochrana zdraví při činnosti nebo poskytování služeb filipínského duchovního léčitelství se řídí příslušnými předpisy; např. *zákoníkem práce a zákonem č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)*, ve znění pozdějších předpisů.

IV.

Závazek péče o zdraví

Po **soukromoprávní stránce závazkové** se v daném případě jedná zpravidla o **smluvní závazek péče o zdraví** podle § 2636 a násl. obč. zák., a to za **účelem zlepšení nebo zachování zdraví**, popř. podobně dobré pohody.

Jedná se o smluvní závazek **příkazní právní povahy**, kdy poskytovatel péče o zdraví **odpovídá za odbornou správnost své činnosti ve snaze o dosažení výsledku** (zlepšení nebo zachování zdraví). Poskytovatel péče o zdraví **neodpovídá za dosažení výsledku**; např. za uzdravení nemocného. Vyjádřena zde je zásada smluvního práva týkající se péče o zdraví, ať již při poskytování zdravotních služeb podle zákonů upravujících zdravotní služby, anebo při poskytování jiné zdravotní péče; tzn. **mimo** zdravotní služby, resp. mimo zdravotnictví. Smluvní svoboda ovšem nebrání, aby poskytovatel péče o zdraví převzal odpovědnost za dosažení výsledku po způsobu smlouvy o dílo. V námi sledovaném případě, jakož i ve většině zdravotních služeb, to ale bývá spíše výjimečné, a to se zřetelem na povahu a druh činnosti samé.

Ve shodě s veřejnými důvodovými zprávami vládních návrhů občanského zákoníku z let 2009 a 2011 (usneseními vlády) se u léčitelů jedná o působení na zdraví léčitelským způsobem podle občanského zákoníku, tj. mimo zvláštní věcnou úpravu v zákonu o zdravotních službách nebo v jiných věcně jinak zaměřených zákonech zdravotnického práva.

Poskytovatel péče o zdraví po způsobu filipínského duchovního léčitelství jedná s **péčí řádného odborníka** (§ 5 odst. 2 obč. zák.); tzn. **znale** a **pečlivě**, a to i podle, psaných nebo nepsaných, **pravidel svého léčitelského oboru** (§ 2643 odst. 1 o. z.). **Pravidla oboru filipínského duchovního léčitelství** (postup *lege artis*) jsou již s ohledem na povahu tohoto léčitelství, tj. vzhledem ke stránce spirituální, založena na **předpokladu duchovního bytí** nemocného člověka, se kterým počítají, jakož i na předpokladu léčebného využití určité síly.

Předpoklad duchovního bytí člověka nebo působení léčebně využitelné síly vychází z určitého **obrazu světa**, se kterým může být spojen i **světový názor**. Nemusí se ale nutně jednat o některé náboženství ve společenském slova smyslu, resp. o některé vyznání.

V.

Plnění závazku péče o zdraví

U filipínského duchovního léčitelství se ve smyslu občanského zákoníku jedná o **závazkové plnění v odvážném právním smyslu závislosti** na konvenčně přírodovědecky vzato **nejisté skutečnosti**, zejména na léčebně využitelném působení životní síly, která je pod různými názvy známa z celého světa. **Nabídka** péče o zdraví tak bývá přijímána s **nadějí** na přírodovědecky **nejistý budoucí zdravotní přínos**.

Naděje bývá spojena s **vírou v budoucí zdravotní přínos** (nikoli nutně náboženskou) anebo s **přesvědčením** o něm nabytým například vlastní zkušeností nebo osobně i generačně předávanou zkušeností hodnověrných lidí či udržováním dobré tradice v povědomí apod. Naděje je běžnou součástí života a pracuje s ní i konvenční západní biomedicína nebo psychologie.

Naděje na budoucí zdravotní přínos bývá ve sledovaném případě opřena buď o **prostou víru** v účinnost použitého postupu (**prostou víru v pravdu**) anebo o již silnější, upřímné a pevné, **přesvědčení (jistotnější víru a vědění)** o účinnosti (pravdě) či dokonce o skutečnosti, která se **poznatkově opírá o zkušenost z dlouhodobého používání** praktiky, kdy by se mohlo jednat až o **konvenčně vědeckou pravdu**, například na základě vědecké metody pozorování a kvalitativního zdravotního výzkumu.

Závazkové plnění je **právně odvážně** bráno jako **závislé** na skutečnosti v racionálně právním smyslu **nejistě existující a působící** (otázka lidského ducha a působení určité síly aj.). Tzn. na skutečnosti spočívající v (konvenčně vzato) **metafyzickém prvku**, jehož existence a působení je však při běžné opatrnosti s **dostačující mírou pravděpodobnosti v právním smyslu** objektivně možná; tudíž **nemůže** jít o prvek klamavý s právními následky s tím spojovanými. A to i s poznatkovým přihlédnutím k přímým či nepřímým empirickým (i osobně zkušenostním) nebo i filozofickým anebo teologickým důkazům, popř. alespoň důvodným náznakům. –

Ponecháme-li stranou zjevení („zdrojovou informaci“). „Nejistota“ (odvážnost) plnění smluvního závazku **není** právně pojmově totéž, co „nemožnost“ plnění. Racionální úvahu o **míře pravděpodobnosti** v právním smyslu nutno v daném případě přiměřeně přizpůsobit **metafyzické**, nikoli snad pouze biofyzikální nebo pouze biochemické, strážce nemocného člověka či použité praktiky apod.

Podobně to platí o všech ostatních duchovně léčitelských směrech, které využívají předpokládané působení tzv. léčebného magnetismu či jinak pojímané duchovní, resp. přírodní síly. A to i tam, kde by se mohlo jednat o působení dosud neznámé nebo málo známé energie anebo o neznámé či dosud málo známé působení jinak známé síly (energie).

VI.

Metafyzické předpoklady

Z naznačeného věcného a právního smyslu, resp. pojetí přírodního léčitelství, vyplývá, že činnost spočívající ve filipínském duchovním léčitelství, jestliže se opírá o **metafyzické** předpoklady, má **filozofický základ**. **Nemusí** nutně mít společenskou podobu některého náboženství. Metafyzické přírodní (přirozené) děje totiž **nelze věcně ani právně zužovat** (anebo nikoli nutně) jen na jejich náboženská pojetí, církevní dogmata apod.

Na druhou stranu ale **není zakázáno**, aby kdokoli svobodně projevoval své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, náboženským úkonem či jinak, a to i náboženským úkonem v křesťanském duchu týkajícím se filipínského duchovního léčitelství. Například ve smyslu křesťanského spiritismu či jeho podoby.

VII.

Závěr

Jestliže Vaše **spolková činnost** odpovídá účelu a obsahu Vašich spolkových stanov, jak byly sjednány a sepsány notářským zápisem Mgr. Petra Šedivého, notáře v Brně, dne 3. 12. 2020 pod číslem NZ 885/2020, sp. zn. N 733/2020, a které jsou veřejně přístupny ve sbírce listin spolkového rejstříku, vedeného Krajským soudem v Brně, v odd. L, vl. 27376, jedná se o **činnost právně možnou** (nezakázanou).

Ze stanov vyplývá, že Váš spolek v poměru k filipínskému duchovnímu léčitelství sleduje **obecné blaho vědění**, a to zpřístupňovaným příslušných poznatků a v souvisící osvětě. Vedle toho Váš spolek vykonává **vedlejší hospodářskou činnost**, ve které má postavení i **tzv. servisní organizace** zajišťující působení filipínských duchovních léčitelů.

Právně je možné (**není zakázáno**), aby Váš spolek vykonával tuto vedlejší hospodářskou činnost i jako **podnikatel** samostatně na vlastní účet a odpovědnost, a to v poměru k souhlasícím zájemcům o konkrétní působení (službu) tradičního filipínského duchovního léčitelství z řad veřejnosti.

V dalších věcech odkazuji na svou monografii *Právo přírodního léčitelství*, Praha, Leges, 2018.

S pozdravem

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc., v. r.

advokát